

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. An, & qualiter emi ac vendi possint Nomina?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

testatoris, an etiam id, quod ex impuberis hereditate, ad eum, qui vendidit hereditatem, pervenit, ex empto actioni locum faciat? & magis est, ne veniat; quia alia hereditas est, licet enim unum testamentum sit, alia tamen, atque alia hereditas est; planè, si hoc actum sit, dicendum erit, etiam impuberis hereditatem in venditionem venire: maxime, si jam delata impuberis hereditate, venerit hereditas.

Quæstio 2. an si hæres vendat hereditatem sibi delatam, eo ipso etiam censetur cum ea (post venditionem perfectam, & factam traditionem) venditum jus accrescendi? R. quod sic, juxta sententiam probabiliorum per L. 2. §. 4. ff. h. t. ibi: non solum, quod ad venditionem hereditatis actus pervenit, sed etiam, quod ad heredem ejusdem ex hereditate pervenit, & perventurum est, Emptori restituendum est.

§. 4.

An, & qualiter emi ac vendi possint Nomina?

1441 **S**uppon. actiones, quæ alicui competunt ad petendam ab altero solutionem debiti, à Juristis vocari *Nomina*, *Credita*, *Debita*, vel *Chirographa*; cujusmodi sunt literæ censuales, fundatæ in mutuo dato, &c. Porro ejusmodi *Nomina*, etiam ignorante, vel invito debitore (intellige ante litem contestatam, non autem post, quia lite contestata actio evadit litigiosa; res autem litigiosa vendi non possunt) vendi posse; aperte constat ex L. 3. C. de hered. vendit, & L. 1. C. de Novat. Hoc intellige de omnibus personalibus; Nam cum actio realis fundetur in dominio rei (ut est rei vindicatio) adhuc tamen etiam actiones reales licitè vendi possunt, sic tamen, ut Emptori competat non actio directa, sed solum utilis in rem per L. 9. C. de hered. & action. vendit: ibi: *certi, & indubitati juris est*, ad similitudinem ejus, qui personalem redemerit actionem, & utiliter eam movere conceditur; etiam eum, qui in rem actionem comparaverit, eadem uti

posses facultate. Cum enim actionis nomen generale sit omnium, sive in rem, sive in personam actionum, &c. nihil est tale, quod differentiam in hujusmodi utilibus actionibus possit introducere. Hinc quædo dicitur actionem cessam esse personalem (nimirum in personam debitoris; quæ non nisi ex contractu, maleficio, vel similibus causis datur) eis *contractu* intelligitur vel explicito, vel implicito; debitor enim consentiendo in contractum, implicitè se obligavit omni ei, ad quem jus Creditoris legitime transiverit. Hinc ubi dicitur, *nemo alteri invito obligatur*; Resp. alia obligatione, ac illa, in quam nunquam volens consentit C. in quam volens consentit N. alias actiones nec ad hæres transirent. Not. præterea 1. quod Creditor vendendo alteri suam actionem, etiam potentiori, non faciat debitoris conditionem deteriorem; cum statim solvendo debitum se possit liberare. Not. 2. licet debitor non possit Creditori invito, alium debitorem substituere (cum novus debitor possit esse non solvendo, vel morosus) posse tamen à Creditore alium Creditorem, etiam invito debitori; cum hic non subeat per hoc illud præjudicium. Not. 3. delegacionem *nominis* non nisi consentiente debitore fieri posse; quia de illius natura est stipulatio, & mutua promissio, ut patet ex L. 1. C. de Novat. secus est in venditione *Nominis*; quibus positus:

Quæstio est 1. an actiones, seu nomina, debita, credita, vel chirographa, licitè emantur *minori pretio* (quam, quod per se continent) intuitu lucris cessantis, damni emergentis, periculi obtinendæ solutionis, & faciendarum expensarum, adeoque, quando sunt *incerta, & periculosa*? Ante resolut. not. 1. quando nomina, vel chirographa sunt *affecta* talibus circumstantiis, seu periculis, valorem eorum merito decrescere secundum quantitatem ejusmodi onerum, & periculorum; ex quo rectè sequitur, quando chirographum, continens debitum 100. florenorum, (ratione illarum circumstantiarum) decrescit solum ad valorem 60. licitè illud emi 60. quia sic datur tantum pro tanto (pretium scilicet juxta valorem mercis) sic Cardenas

Uu 3; in

in Crif. ad propof. damnat. sub Innoc. XI. d. fert. 25. à n. 37.

1443 Sed, ut hoc rectè accipiatur not. 2. hoc non procedere, quando tota difficultas acquirendi *plenum creditum*, vel non, sine illis periculis, tenet se *ex parte Emptoris*, qui simul sit debitor, culpabiliter apponens illas difficultates; quia sic manifestè committit *injustitiam*; adeoque respectu illius decrementum valoris in eo non est sine obligatione compensandi; ex quo sequitur, quòd Principes, vel eorum ministri, quibus incumbit solvere debita, non possint bona conscientia minori pretio emere credità, vel chirographa, *minoris aestimata propter prædicta pericula, & difficultates acquirenda solutionis, quas ipsi injustè apponunt*; Sic P. Paulus Rosmerin Tract. de jure, & just. de Empt. chirographorum n. 4. pag. 291. Si autem Emptor non sit simul debitor, nec causa circumstantiarum (propter quas valor chirographi decrevit) licitè minoris emit; quia sic citra injustitiam dat aequalitatem pretii, nempe juxta valorem chirographi in iis circumstantiis; quarum ipse non est injustè causa. Quod verum est, licet ipse non habeat illam difficultatem acquirendi à debitore talem summam, sed tantum Creditor; ut, si sciat, debitorem sibi addictum, amicum, obligatum &c. quia tunc solvit, quantum res valet in communi hominum aestimatione; adeoque servat aequalitatem; nec minus dat, quam alii darent, qui non haberent eas qualitates.

1444 Questio est 2. quid dicendum in casu, quo debitum est *liquidum*, nulla affectum aestimabili difficultate lucri cessantis, damni emergentis, periculi &c. ea duntaxat excepta, *quòd dies necdum venerit* (hoc est, quòd Creditor illud nondum, sed primò post annum, vel longius tempus exigere possit;) in hac questione distinguendum est; nam si Creditor tale debitum proponit *venale minori pretio*, gratis remittens excessum debiti, non est dubium licere talem emptionem liberali donatione vel remissione excessus, mixtam. Quod maximè procedit, si Dominus chirographi, ultro exponat venale chirographum; quia *merces ultronea vilescunt pro tertia parte*; sic Cardenas cit. n. 37. & apud eum Lessius de Just. c. 21.

dub. 4. n. 33. Card. Lugo tom. 2. de Just. D. 26. sect. 4. n. 45. & alii. Aliud est, si proponat venale minori pretio, coactus necessitate indigentia presentis; & in hoc casu, licet aliqui affirmant; adhuc licere illud emere minori pretio; longè tamen probabilius est, quòd non; & ex parte Emptoris nullum omnino sit damnum, vel periculum acquirendi totam summam; sic Cardanus cit. n. 37. quia secluso omni titulo ex parte emptoris, propter quòd chirographum in valore decrevit, non servatur aequalitas pretii, adeoque committitur injustitia.

§. 5.

An, & qualiter emi, ac vendi possint debita litigiosa?

Casus est. Titius habet litem cum Cajo v. g. in centum millibus florenorum; sed quia litem eventus est ambiguus, & res multis annis, atque expensis exposita: Titius minori pretio jus suum cedit, & vendit Sempronio. Questio est 1. an Sempronius litem illam licitè minoris emit? ob stare videtur, 1. quòd vendi non possint res *litigiosae*, L. *litem pendente*, L. *quicumque*, L. *consensus*, C. de litigiosis. 2. Constitutio Anastasiana, L. 22. C. Mandati, ubi Imperator, ejusmodi litium cessiones inhibet; & vult, ut si litem Emptor litem lucretur, debitor ei non plus solvere teneatur, quam Emptor litem venditori in pretium dederit, sed cum usuris; exceptis tamen certis casibus, in quibus redemptio alienae litem conceditur.

Casus ibidem excepti sunt sequentes: 1. inter hæredes; quorum unus potest alteri cedere actionem; 2. si Creditor à suo debitore accepit in solum nomen sui debitoris; tunc enim agere potest jure cesso; 3. si Creditor patiatu controversiam super pignoribus sibi obligatis; tunc enim ei licet à debitore petere, ut sibi cedat actionem; 4. Si rei alicujus possessor patiatu actionem super re, quam possidet, à non Domino jus fructuarii, vel superficiarii sibi cedi, ut se defendere possit adversus